

2022

PEKİN TİCARET
MÜŞAVİRLİĞİ

[ÇİN'İN "GREATER BAY AREA" KALKINMA PLANINA
İLŞKİN RAPOR]

I. Genel Olarak Greater Bay Bölgesi

a. Greater Bay Area (GBA) nedir?

Guangdong-Hong Kong-Makao Büyük Körfez Bölgesi (Büyük Körfez Bölgesi veya GBA), iki özel idari bölge ve Guangdong eyaletinin dokuz şehrinden oluşan Güney Çin'in Pearl Nehri Deltası'ndaki şehir kümesini ifade eder.

Bölgenin yaklaşık Milli Geliri (GDP): 1,67 Trilyon USD (2019) .
(Ülkeler sıralamasına girecek olursa dünyanın 12 . büyük ekonomisi (11. Sıradaki Rusya'nın toplam GDP'si 1,69 Trilyon USD, 2019)

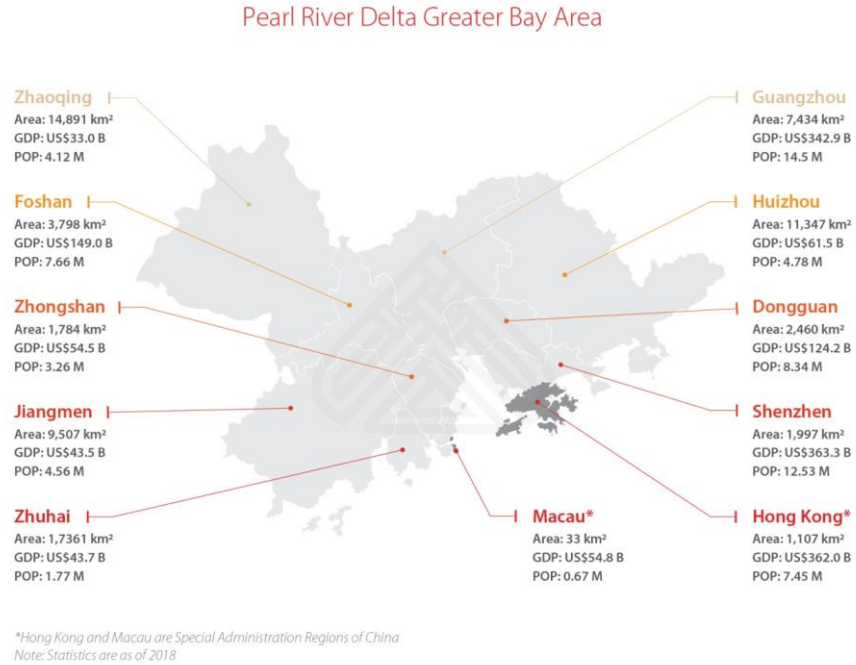
Bölgenin Kişi Başı Geliri: 23.300 USD (Çin ortalaması 10.000 USD)

Bölgenin Nüfusu: 72,6 Milyon

Guandong Bölgenin Çin'in toplam Dış Ticaretindeki Payı: %33

Guandong Bölgesinin Çin'in İhracatındaki Payı: %37

Guandong Bölgesinin Çin'in GSMH'sindeki Payı: % 12



Harita görseli Asia Briefing LTD'ye ait internet sayfasından alınmıştır.

b. Çin'in "Greater Bay Area Development Plan"ı Nedir?

"GBA Development Plan", (Ek:1) 13. 5 Yıllık Kalkınma Planı'nın (2016-2020) bir parçası olarak ortaya çıkmıştır. Guangdong-Hong Kong-Macao Greater Bay Area İçin Geliştirme Planı'nın amacı; GBA bölgesinin kendi içindeki entegrasyonunu artırarak dünyanın en önemli ekonomik bölgelerinden biri haline getirmektir. Bu kapsamda bölgenin; "Tokyo Bay Area", "San Fransisco Bay Area" ve "New York Bay Area" olarak bilinen bölgeleri geride bırakması hedeflenmektedir.

Söz konusu plan, GBA'da yer alan 9 şehir ve 2 özerk bölgenin birbirlerine *hem alt yapı hem de üst yapı olarak* entegre olmasını ve dünya çapında yüksek teknoloji, finans ve turizm bölgesi oluşmasını hedef almaktadır. Bu kapsamda, bölge içi entegrasyon için yapılan büyük alt yapı çalışmaları aşağıdaki grafikte yer almaktadır.



Harita görseli HSBC Research internet sayfasından alınmıştır.

Üst yapı olarak ise; bölge içi insan ve sermaye kaynaklarının daha kola hareketinin sağlanmasına yönelik düzenlemeler hedeflenmektedir.

1 Temmuz 2017'de, Devlet Başkanı Xi Jinping'in hazır olduğu törenle, Ulusal Kalkınma ve Reform Komisyonu ile Guangdong, Hong Kong ve Makao hükümetleri arasında, Hong'daki Gba Bölgesinin kalkınmasında Guangdong-Hong Kong-Makao İşbirliğinin Derinleştirilmesine ilişkin Çerçeve Anlaşması'nı imzalanmıştır. **(EK:2)** Mezkur Çerçeve Anlaşması, işbirliğinin amaçlarını ve ilkelerini belirlemekte olup, GBA Bölgesi'nin gelişiminde kilit işbirliği alanlarını belirlemektedir.

Söz konusu plan kapsamında Ulusal Kalkınma ve Reform Komisyonu (NDRC), Guangdong Eyaleti, Hong Kong Özel İdari Bölgesi Hükümeti ile Makao Özel İdari Bölgesi Hükümeti arasında 01/07/2017 tarihinde imzalanan "Greater Bay Bölgesinin Geliştirilmesinde Guangdong-Hong Kong-Makao İşbirliğinin Derinleştirilmesine İlişkin Çerçeve Anlaşması" imzalanmış olup bu anlaşma GBA Kalkınma Planının temelini oluşturmakta ve esaslarını belirlemektedir.

Mezkur Anlaşmanın 1 No'lu Faslı olan "(1) İşbirliğinin Amaçları" başlığı altında GBA Bölgesindeki işbirliğinin amacı; "Bir ülke, iki sistem" ilkesini tam ve doğru bir şekilde uygulamak, işbirliği mekanizmasını iyileştirmek ve yenilemek, karşılıklı olarak tamamlayıcı bir işbirliği ilişkisi kurmak ve Guangdong-Hong Kong-Makao Büyük Körfez Bölgesi'nin gelişimini birlikte ileriye taşımak." Olarak tanımlanmaktadır.

(2) No'lu fasılda yer alan ve yukarıda yer alan amaçlara ulaşmak için ortaya konulan hedefler belirlenmektedir. Bu kapsamdaki hedefler ise; "*Guangdong için, ülkenin reform ve açılma pilot bölgesi ve ekonomik büyümenin ana pervanesi rolünü güçlendirmek ve teknoloji ve endüstriyel inovasyon merkezlerinin yanı sıra gelişmiş bir üretim ve modern hizmet endüstrisi üssü geliştirmek; Hong Kong için, uluslararası finans, ulaşım ve ticaret merkezleri olarak statüsünü pekiştirmek ve geliştirmek, RMB ile işlem yapıla küresel bir offshore ve uluslararası bir varlık yönetim merkezi olarak statüsünü güçlendirmek, profesyonel hizmetlerinin ve yenilikçilik ve teknoloji endüstrilerinin gelişimini teşvik etmek ve Asya-Pasifik Bölgesinde uluslararası hukuk ve uyuşmazlık çözüm hizmetleri için bir merkez kurmak; Macao için, küresel bir turizm ve eğlence merkezi olarak gelişimini ilerletmek, Çin ile Portekizce konuşan ülkeler arasında bir ekonomik ve ticari işbirliği platformu oluşturmak, ana akım ve farklı kültürlerin bir arada varoluşu olarak Çin kültürü ile diğer kültürler arasında bir değişim ve işbirliği üssü kurmak ve Makao ekonomisinin uygun şekilde çeşitlendirilmiş ve sürdürülebilir*

kalkınmasını teşvik etmek." olarak sıralanmaktadır. Akabinde ise ortak hedef olarak *"Guangdong-Hong Kong-Makao Büyük Körfez Bölgesi'ni daha dinamik bir ekonomik bölge, yaşamak, çalışmak ve seyahat etmek için kaliteli bir yaşam çemberi ve ideal bir yer olarak Anakara ile Hong Kong ve Makao arasında derinlemesine işbirliği için bir vitrin haline getirilmesi için çabalanması"* ve *"bölgenin dünya çapında birinci sınıf şehir kümesi oluşturmak için el ele verilmesi"* ortaya konulmaktadır.

(3) No'lu Fasılda yer alan *"İşbirliği İlkeleri"* başlığı altında 5 ilke ortaya konulmaktadır:

- Açıklık ve yenilikçilik tarafından yönlendirilmek.

Yeni bir açık ekonomi sistemini aktif olarak inşa etmek, üst düzey bir açık platformu benimsemek, yüksek standartları karşılayan ticaret ve yatırım kurallarını tanıtmak, inovasyon kaynaklarını havuzlamak, bölgedeki işbirlikçi inovasyon sistemini geliştirmek ve inovasyon ve teknolojide işbirliğini ileriye taşımak .

- Tamamlayıcı işbirliği yoluyla bir kazan-kazan durumu elde etmek.

Farklı yerlerin karşılaştırmalı avantajlarından tam olarak yararlanmak, işbirliği sistemi ve mekanizmasını yenilemek ve iyileştirmek, politika ve planlamada yakınsama ve koordinasyonu geliştirmek, Guangdong ile Hong Kong ve Makao arasında iki yönlü işbirliğini ilerletmek, bölge ve işbirliğinden kaynaklanan faydaları tüm taraflarla paylaşın.

- Pazar ekonomisi tarafından yönlendirilmek ve Hükümet tarafından yönetilmek.

Kaynakların tahsisinde piyasanın belirleyici rolünden tam olarak yararlanmak, hükümetlerin rollerinden daha iyi yararlanmak ve bölgedeki üretim faktörlerinin ve yaşamın temel unsurlarının akışını ve optimum dağılımını kolaylaştırmak.

- Erken ve pilot uygulama yaklaşımını benimsemek ve kilit alanlarda atılımlar yapmak.

Guangdong'u reformu kapsamlı bir şekilde derinleştirmek için desteklemek, Guangdong, Hong Kong ve Makao arasında yeni bir işbirliği modeli keşfetmek, ana işbirliği bölgelerinde ve kilit alanlarda sistem ve mekanizmalara yenilik getirmek, bireysel alanlardan geniş bir alan yelpazesinde işbirliğini derinleştirmek ve tamamen reformun getirilerini elde etmek.

- Ekolojiye öncelik vermek ve yeşil kalkınmayı sürdürmek.

Şehir kümelenmesinin sürdürülebilir kalkınmasına odaklanmak, çevrenin korunmasını ve ekosistemin iyileştirilmesini güçlendirmek, yeşil ve düşük karbonlu bir üretim ve yaşam tarzının benimsenmesini ve ayrıca kentsel gelişim, yönetim ve işletme tarzını teşvik etmek ve şehir kümelenmesinin kalitesinin etkin bir şekilde artırılması.

Mezkur Anlaşmanın "Temel İşbirliği Alanları" başlığı altında ise GBA bölgesinde 7 adet işbirliği alanı belirlenmiştir. Bu alanlar; "Altyapı bağlantısını teşvik etmek", "Pazar uyum düzeyini artırmak", "Küresel bir teknoloji ve inovasyon merkezi oluşturmak", "Koordineli geliştirme yoluyla modern bir endüstri sistemi oluşturmak", "Yaşamak, çalışmak ve seyahat etmek için ideal bir yer sağlamak üzere birlikte kaliteli bir yaşam çemberi inşa etmek", "Uluslararası işbirliğinde yeni güçler geliştirmek" ve "Büyük işbirliği platformlarının kurulmasını desteklemek." olarak ifade edilmektedir.

c. GBA'nın Diğer Küresel Rakiplerine Göre Avantajları

Greater Bay Area'nın kendine özgü avantajları olup, rakip olan diğer bölgelere (Tokyo, New York, San Francisco) karşı en önemli avantajı nüfustur. Örneğin San Francisco Körfez Bölgesi 7,8 milyon, New York metropol alanı 20 milyonluk bir nüfusa sahipken, Tokyo Körfezi Bölgesi 44 milyon, GBA ise 72 milyonluk bir nüfusa sahiptir. Bu bakımdan GBA'daki gelişim potansiyelinin yetenekli genç ve görece büyük bir nüfusla desteklendiğini söylemek yanlış olmayacaktır.

Diğer bir avantaj ise GBA Bölgesinin 55 bin km²'lik büyüklüğü ile New York (21 bin km²), San Francisco (18 bin km²) ve Tokyo (13.6 km²) gibi bölgeleri geride bırakarak arazi kullanımı konusunda avantajlı olduğu değerlendirilebilir.

Diğer önemli bir avantaj ise GBA'da yer alan sektörlerin dağılımıdır. San Francisco teknoloji firmaları, New York finans dünyası, Tokyo ağır sanayi tesisleri konusunda öne çıkarken, GBA bölgesinde bu üçünün de yer aldığı görülmektedir. Bu kapsamda GBA'da yer alan sektörel dağılımın bölge içi entegrasyonu destekleyeceği düşünülmektedir. (Hong Kong finans, Guandong bölgesi sanayi ve high-tech) Fortune 500 firmalarından 20 tanesi GBA bölgesinde yer almakta olup, en büyükler arasında PigAn sigorta, Tencent, Huawei ve ZTE sayılabilir. Fortune 500 listesindeki GBA firmaları aşağıdaki internet sayfasında yer almaktadır.

http://www.cnbayarea.org.cn/english/Specials/content/post_170729.html

II. Ülkemiz Açısından GBA

a. Yatırımlar Açısından GBA Bölgesi

GBA Bölgesinin ülkemize gelebilecek yatırımlar açısından önemli olduğu değerlendirilmektedir. Söz konusu bölgeden yurt dışına gidecek doğrudan yatırımlar için ülkemizin bir alternatif olarak öne çıkabileceği değerlendirilmektedir. Özellikle elektrikli araç teknolojisi üreten firmaların potansiyel yatırımcı olarak dikkatle izlenmesi gerektiği düşünülmektedir.

b. Ticaret Açısından

Çin gümrük istatistiklerine göre, GBA Bölgesinin 9 şehrinin yer aldığı Guandong Bölgesinin ülkemizden 2021 yılında yaptığı ithalattaki en büyük 10 kalem ürünü gösteren Tablo aşağıda yer almaktadır.

Sıra No	Ürün	GTİP Kodu	Miktar (USD)
1	Marble&travertin...	25151200	133.847.292
2	Chromium ores&co...	26100000	87.973.298
3	Disodium tetrabo...	28401900	27.737.427
4	Non-agglomerated...	26011110	23.653.218
5	Other natural bor...	25280090	17.572.803
6	Intermediate pro...	75012010	15.347.039
7	Prprd/prsrvd pot...	20041000	10.134.180
8	Denim, cotton ≥85...	52094200	9.370.023
9	Other ceramic fl...	69072190	8.583.512
10	Other prepared/p...	20081999	8.192.911

Yukarıda yer alan tablodan görüleceği üzere ülkemizin Guandong bölgesine ihracatı genelde hammadde ağırlıklıdır. Aşağıdaki tabloda ise Guandong Eyaletinin 2021 yılında tüm dünyadan yaptığı ithalattaki ilk 10 ürün yer almaktadır.

Sıra No	GTİP Kodu	Ürün	Miktar (USD)
1	85423190	Other integrated...	60.801.435.421
2	85423990	Other integrated...	45.025.701.539
3	85423290	Other integrated...	44.549.583.515
4	85177030	Parts of wireles...	22.113.857.626
5	71081200	Gold in unwrough...	13.533.777.867
6	84733090	Parts/accessorie...	9.002.253.794
7	90138030	Liquid crystal d...	7.918.594.830
8	85423119	Other multi-comp...	6.863.424.327
9	85412900	Transistors, oth...	5.736.586.273
10	71023900	Diamonds non-ind...	5.196.672.454

Yukarıdaki tablodan görüleceği üzere Guangdong Eyaletinin dünyadan genelde teknolojik ara ürün ithal ettiği görülmektedir. Bu kapsamda ülkemizin özellikle söz konusu bölgedeki tüketici ürünleri üzerine odaklanarak ticaretini artırabileceği değerlendirilmektedir.

Bu kapsamda;

- i) Yukarıda yer alan Tablo 3 ve 4'te görüleceği üzere, ülkemizden Guangdong bölgesine mermer, krom vb. gibi hammaddeler ihraç edilirken bölgede kayıtlı firmalardan ülkemize genel olarak elektronik ürünler ihraç edildiği görülmektedir. GBA bölgesinin özellikle nüfusun büyük kısmının yer aldığı Guangdong Eyaletinin toplam 1 Trilyon USD'lik dış ticareti göz önüne alındığında ülkemiz açısından ticaret potansiyelinin yüksek olduğu,
- ii) Bunun yanı sıra GBA Bölgesinin yatırımlar açısından önemli olduğu ve söz konusu bölgeden yurt dışına gidecek doğrudan yatırımlar için ülkemizin bir alternatif olarak öne çıkabileceği,

- iii) GBA bölgesindeki tüketicilerin kişi başı geliri 23.000 USD üzerinde olup, birçok gelişmiş ülkeden daha zengin bir tüketici kitlesine ev sahipliği yapmaktadır. Bu kapsamda bölgede yerleşik nüfusun ülkemiz turizmi için büyük bir potansiyel taşıdığı,
- iv) Ülkemizin GBA bölgesindeki varlığının artırılmasını teminen iş dünyamızın bölgedeki iş dünyası kuruluşlarıyla işbirliğini artırmasının faydalı olacağı,

Değerlendirilmektedir.

Diğer Kaynaklar

<i>Harita görseli Asia Briefing LTD'ye ait internet sayfasından alınmıştır.</i>	2
<i>Harita görseli HSBC Research internet sayfasından alınmıştır.</i>	3